

Informacja dla rodziców dotycząca profilaktyki i zwalczania wszawicy^{1,2}

Wszawica (inaczej pedikuloza) jest chorobą pasożytniczą wywołaną przez wesz głowową. Wszy pasożytujące na ciele człowieka mogą wywoływać zmiany skórne przez ukąszenia i następujące zwykle po nich niewielkie grudki obrzękowe. W miejscach ukąszenia człowiek odczuwa znaczny świąd. Wskutek drapania powstają liczne przeczasy, nadżerki pokryte strupami, często dochodzi też do wtórnego nadkażenia chorobowo zmienionej skóry.

Wszawica głowowa to powszechny problem, który **nie jest wyłącznie oznaką braku higieny**. Może ona przydarzyć się każdemu. Szczególnie podatne są dzieci i młodzież, które przebywają w skupiskach (żłobek, przedszkole, szkoła, placówki wypoczynku, obozy harcerskie).

Występowanie wszawicy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym jak również wśród starszej młodzieży **nasila się w okresie ferii zimowych/w okresie wakacyjnym**. Problem ten jest szczególnie dotkliwy dla dzieci młodszych, które nie posiadają jeszcze umiejętności samodzielnego dbania o higienę osobistą. Przebywanie w skupiskach podczas wyjazdów w tym także wspólna zabawa i wypoczynek sprzyjają rozprzestrzenianiu się wszawicy.

Miejsca, w których najczęściej gnieźdzą się wszy, to **kark, skronie i za uszami**. Aby je zobaczyć, trzeba podnieść włosy ruchem "pod prąd" i pozwolić im bardzo powoli opadać obserwując jednocześnie bardzo dokładnie.

Ryc. 1 Wesz głowowa, dorosły osobnik i gnidy przyłączone do łodyg włosów.

Źródło: istockphoto.com

Rodzicu bądź czujny!

- 1). Dziecko zarażone wszami głowowymi często drapie się po głowie.
- 2). Świąd i pieczenie skóry jest spowodowany substancją, którą wydziela wesz głowowa. Może być to przyczyną frustracji dziecka i utrudniać mu koncentrację podczas lekcji.
- 3). Wszawicą może zarazić się zarówno uczeń, który ma długie, jak i krótkie włosy.
- 4). Czystość włosów nie ma wpływu na podatność na infekcję.
- 5). Wszawica najczęściej dosięga dzieci między 3 a 12 rokiem życia.

¹ Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące profilaktyki i zwalczania wszawicy.

² Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania oraz zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

Wskazania profilaktyczne dla rodziców i dzieci:

- związywanie długich włosów lub krótkie fryzury ułatwiające pielęgnację skóry głowy i włosów zwłaszcza w sytuacjach narażania się na bliski kontakt z innymi osobami (treningi sportowe, zajęcia edukacyjne lub rekreacja grupowa);
 - używanie wyłącznie osobistych przyborów higienicznych do pielęgnacji skóry i włosów (własne szczotki, grzebień, spinki);
 - codzienne czesanie i szczotkowanie włosów;
 - mycie skóry głowy i włosów w miarę potrzeb, **nie rzadziej niż raz w tygodniu**;
 - wyposażenie dzieci w środki higieniczne takie jak szampony z odżywką ułatwiające rozczesywanie i wyczesywanie włosów;
 - po powrocie do domu - systematyczne sprawdzanie czystości skóry głowy i włosów oraz systematyczne kontrole w okresie uczęszczania dziecka do przedszkola, szkoły lub innej placówki.
- ✓ W przypadku zauważenia gnid lub wszy we włosach należy zastosować dostępne w aptekach preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja. **W sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka kuracji powinni się poddać wszyscy domownicy**. Zgodnie z instrukcją zamieszczoną na opakowaniach preparatów „przeciw wszom” zaleca się **powtarzanie kuracji w odstępie kilku dni (po 7- 10 dniach)**, w celu zabicia larw.
- ✓ Do kuracji trzeba użyć grzebienia o bardzo gęstych zębach. Usunięcie gnid jest trudne, stąd poleca się ich ściąganie lub obcięcie włosów. **Grzebień i szczotki należy myć w ciepłej wodzie z dodatkiem szamponu przeciwko wszom i moczyć w wodzie około godziny.**
- ✓ W przypadku stwierdzenia **wszy odzieżowej** ubrania należy prać w pralce w temperaturze 60° (**temperatura powyżej 53,5°C zabija wszy i ich jajka**). Prześcieradła, poszewki na poduszki, ręczniki i odzież należy wyprasować gorącym żelazkiem.

Podstawową zasadą profilaktyki wszawicy jest **stała systematyczna kontrola czystości skóry i włosów dokonywana przez rodziców lub opiekunów i natychmiastowa likwidacja gnid i wszy w przypadku ich zauważenia**. Poinformowanie rodziców wszystkich dzieci, z którymi miało kontakt dziecko dotknięte wszawicą. W miarę możliwości nie posyłanie dziecka przez okres 7-10 dni w skupiska innych dzieci i młodzieży. Działania te pomogą w likwidacji ogniska wszawicy i w efekcie - zapobiegnie nawracającemu wzajemnemu zakażaniu się dzieci.

UWAGA! Nie wolno stosować u ludzi preparatów przeciw wszawicy przeznaczonych dla zwierząt. Mogą one działać toksycznie i/lub drażniąco na skórę głowy i przynosić skutki odwrotne od zamierzonego.

